

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP – 4101-003-2/2014

P/14/017

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 56 92, F +48 22 444 55 94

kgp@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/017 - Energooszczędne inwestycje w budynkach użyteczności publicznej.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Marzena Antoniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91076 z dnia 30 czerwca 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN ¹ , ul. Ludwika Pasteura 3, 02-093 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Szewczyk, Dyrektor. (dowód: akta kontroli str. 171, 828)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Przedmiotem kontroli była realizacja inwestycji Termomodernizacja obiektów Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN na podstawie *Umowy nr 87/2012/Wn07/OA-TR-ZI/D o dofinansowanie przedsięwzięcia w formie dotacji*, ze środków NFOŚiGW zawartej w dniu 2 lutego 2012 r. Kwota dotacji wynosiła 2 938 945 zł i stanowiła 100% kosztów całkowitych inwestycji.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości² działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Formułując powyższą ocenę NIK uwzględniła przeprowadzenie inwestycji termomodernizacyjnej w sposób wydajny i oszczędny. W trakcie realizacji inwestycji, Instytut dokonywał zmian w jej zakresie rzeczowym, które w założeniu miały przyczynić się do zwiększenia efektu ekologicznego i finansowego. Realizując inwestycję Instytut nie przekroczył zaplanowanego budżetu, a środki pozyskane w formie dotacji wykorzystał zgodnie z umową zawartą z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

NIK nie jest w stanie wydać jednoznacznej oceny w odniesieniu do efektywności inwestycji termomodernizacyjnej z uwagi na niemiarodajny pomiar wynikających z niej efektów ekologicznych w 2013 r. Brak możliwości określenia w 2013 r. osiągniętych efektów ekologicznych, a co za tym idzie – efektów ekonomicznych był spowodowany równoczesnym prowadzeniem inwestycji budowlanej (budowa dodatkowych skrzydeł budynku A) finansowanej z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, w wyniku której zwiększyło się zużycie energii cieplnej w zmodernizowanych budynkach. Powyższe okoliczności (biorąc pod uwagę

¹ Zwany dalej Instytutem lub beneficjentem.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

oszczędności uzyskane w 2013 r.) znacznie wydłużyły szacowany okres zwrotu z inwestycji termomodernizacyjnej z planowanych 30 lat do 50 lat.

Pierwotny termin realizacji inwestycji (czerwiec 2011 r. – wrzesień 2012 r.) nie został dotrzymany ze względu na zmianę zakresu rzeczowego harmonogramu prac, która wynikała z przyczyn niezależnych od Instytutu i miała na celu zwiększenie efektów ekologicznych inwestycji.

Instytut nierzetelnie poinformował NFOŚiGW o zakresie rzeczowym prac wykonanych w ramach przedsięwzięcia i z opóźnieniem przedłożył w NFOŚiGW dokumenty potwierdzające osiągnięcie jego efektu rzeczowego. Ponadto Instytut nie opisał i nie wprowadził w życie systemu wewnętrznej kontroli i zarządzania danymi służącymi w celu zapewnienia właściwego monitorowania uzyskiwanych efektów ekologicznych. *Raport z monitorowania efektu wielkości redukcji emisji osiągniętej w 2013 r.* został zlecony przez Instytut podmiotowi zewnętrznemu, niezgodnie z *Instrukcją sporządzania dokumentacji dotyczącej monitorowania i raportowania* ustaloną przez NFOŚiGW. Akceptacja powyższego *Raportu* przez Instytut była niezgodna z złożeniami podanymi w *Instrukcji*.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Proces wyboru przedmiotu inwestycji oraz wykonawcy prac budowlanych.

1.1. Wybór przedmiotu inwestycji.

Opis stanu
faktycznego

Do realizacji przedsięwzięcia *Termomodernizacja obiektów Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M Nenckiego PAN* Instytut wybrał wszystkie budynki posiadane przez niego w tamtym czasie (lata 2011-2012), czyli budynek główny (A) i budynek zwierzętarni (B). Celem przedsięwzięcia było uzyskanie oszczędności energetycznych, tj. obniżenie zużycia energii elektrycznej w budynkach poprzez poprawę efektywności oświetlenia oraz zmniejszenie zużycia ciepła - poprzez wprowadzenie usprawnień w istniejącym stanie technicznym budynków.

Nie była dokonywana analiza wykonalności przedsięwzięcia, ponieważ uznano, że wykonany audyt energetyczny wskazywał możliwości uzyskania oszczędności energetycznych. Audyty energetyczne dla budynków oraz *Ocena możliwości modernizacji oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego* została wykonana przez Narodową Agencja Poszanowania Energii SA (NAPE SA), na zlecenie Instytutu.

Beneficjent przyjął do optymalne warianty przedsięwzięcia, wskazane w audytach energetycznych, odrębnie dla budynku A i B. Wybrane warianty charakteryzowały się najwyższą skutecznością, efektywnością i oszczędnością realizacji inwestycji energooszczędnej. Zakres prac obejmował: wymianę instalacji c.o. w budynkach A i B, modernizację węzła ciepłowniczego w budynku B, ocieplenie stropu pod nieogrzewanym strychem w budynku A, ocieplenie stropodachu i dachu nadbudówek w budynku B, montaż nawiewników okiennych w istniejące okna w ramach PCV w budynkach A i B, montaż kolektorów słonecznych w budynkach A i B, modernizację oświetlenia w budynkach A i B. Koszty oszacowane w audytach energetycznych były uzasadnione planowanymi oszczędnościami energii. Wg audytów energetycznych sporządzonych w 2011 r. SPBT³ wynosił ok. 29 lat (tj. ~35 dla bud. A, ~24 dla bud. B). Wg audytów energetycznych po korekcie kosztów inwestycji w 2012 r. SPBT wynosił ok. 30 lat (tj. ~38 dla bud. A, ~24 dla bud. B).

³ Prosty czas zwrotu nakładów - wskaźnik efektywności ekonomicznej..

Oszczędności na kosztach energii ciepłej miały wynosić 87 314 zł/rok przy oszczędnościach energii ciepłej na poziomie 3 175 GJ/rok.

W dniu 13 czerwca 2011 r. Dyrektor Instytutu złożył w NFOŚiGW wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w ramach I Konkursu *System zielonych inwestycji (GIS-Green Investment Scheme) Część 5 Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych*. W wyniku wątpliwości i uwag zgłoszonych w trakcie weryfikacji wniosku przez NFOŚiGW został on poprawiony i uzupełniony we wrześniu 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 3-1067)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Instytut powinien dołączyć do *Wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia* oświadczenie o niewystępowaniu w obiektach ujętych w przedsięwzięciu zwierząt objętych ochroną gatunkową na podstawie *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*⁴, pomimo przedłożenia korespondencji z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Obowiązek złożenia oświadczenia wynikał z regulaminu naboru wniosków⁵.

Do wniosku Instytut dołączył kopię zapytania z dnia 6 czerwca 2011 r., skierowanego do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie konieczności uzyskania zezwolenia na realizację przedsięwzięcia. W piśmie przedstawiono warunki występowania i gniazdowania pustułki na zachodniej ścianie budynku głównego Instytutu. W odpowiedzi na zapytanie Instytutu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska poinformował, że w przypadku, gdy prace związane z termomodernizacją budynku, w części obejmującej siedlisko pustułki, będą odbywały się poza sezonem lęgowym tego gatunku i nie doprowadzą do trwałego zniszczenia siedliska, nie jest wymagane odstępstwo od zakazu zawartego w art. 52 ust. 1 pkt 4⁶ *ustawy o ochronie przyrody*. Jednocześnie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska poinstruował Instytut, że przed przystąpieniem do prac termomodernizacyjnych, obejmujących elewację i stropodach budynku, należy przeprowadzić jego lustrację pod kątem występowania na nim siedlisk innych gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. I nakazał, w przypadku stwierdzenia występowania w budynku gniazd lub siedlisk gatunków chronionych, uzyskać zezwolenie na odstępstwo od zakazów niszczenia gniazd, siedlisk i ostoj gatunków chronionych, przed przystąpieniem do prac termomodernizacyjnych, zgodnie z art. 56 ust. 2 w związku z art. 52 ust. 1 pkt 4 i 5 ww. *ustawy*.

Dyrektor Instytutu wyjaśnił⁷, że: *nie wykonano analizy przyrodniczej, a jedynie zwrócono się z zapytaniem do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, szczegółowo określono i opisano warunki występowania i gniazdowania pustułki na zachodniej ścianie budynku głównego Instytutu, co było i jest monitorowane poprzez kamerę umiejscowioną w gnieździe ptaków. Opisano zakres prac termomodernizacyjnych i czas ich przeprowadzenia. [...] Ponieważ gniazd i siedlisk innych gatunków ptaków i nietoperzy, po dokonaniu lustracji nie stwierdzono, Instytut uznał, że nie ma potrzeby zwracania się o zezwolenie do Regionalnej Dyrekcji, mając powyższe stanowisko dotyczące pustułki na względzie. Dodatkowo, weryfikacja – I etap oceny wniosku przebiegała pomyślnie, a w II etapie NFOŚiGW*

⁴ Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.

⁵ <http://www.nfosigw.gov.pl/system-zielonych-inwestycji---gis/konkursy/i-konkurs-zarzadzanie-energia-cz5/> (pkt 10 załącznik 4 Dokumenty wymagane do wniosku państwowej jednostki budżetowej o przekazanie środków (do oceny wniosku) Program Priorytetowy NFOŚiGW p.t.: System zielonych inwestycji (GIS-Green Investment Scheme) Część 5 Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych).

⁶ Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.

⁷ Pismo Dyrektora Instytutu z dnia 31 lipca 2014 r., bez numeru

przesłał zapytania w żadnej mierze nie nawiązujące do spraw środowiskowych, Instytut zatem miał pewność, że dostarczone do wniosku dokumenty dotyczące spraw środowiskowych nie wymagają weryfikacji ani uzupełnień.

(dowód: akta kontroli str. 3-15, 24-29, 977-992)

NIK zwraca uwagę, że Instytut nie skorzystał z możliwości zwiększenia efektów finansowych i ekologicznych po termomodernizacji obiektów poprzez wdrożenie systemu zarządzania energią w budynkach ze względu na wysokie koszty wprowadzenia takiego systemu. Należy zauważyć iż koszty związane z wdrożeniem powyższego systemu stanowiłyby koszty kwalifikowane przedsięwzięcia i były w pełni dofinansowane w ramach programu GIS cz. 5.

(dowód: akta kontroli str. 3-15, 998)

1.2. Przygotowanie procesu inwestycyjnego i wybór wykonawcy.

Opis stanu
faktycznego

Beneficjent posiadał procedury planowania przedsięwzięć inwestycji budowlanych zapewniające skuteczne i efektywne przygotowanie inwestycji budowlanej.

Procedury wyboru wykonawców usług i robót budowlanych były zgodne z obowiązującymi przepisami powszechnymi, w tym z *ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych* (dalej ustawa Pzp)⁸. oraz umożliwiały wybór wykonawców zgodnie z zasadą konkurencyjności.

Zgodnie z postanowieniami *Umowy o dofinansowanie*, przy realizacji przedsięwzięcia beneficjent stosował przepisy ustawy Pzp.

Na podstawie art. 4 pkt 8 *ustawy Pzp*⁹ Instytut zawarł trzy umowy na: wykonanie programu funkcjonalno-użytkowego i projektu modernizacji oświetlenia, świadczenie usług w zakresie nadzorów inwestorskich i konsultacji projektowych, opracowanie dokumentacji technicznej projektowo-kosztorysowej przebudowy tranzytu sieci ciepłej wysokoparametrowej pomiędzy węzłami cieplnymi w budynkach A i B.

Kryteria wyboru wykonawcy uwzględniały czynniki jakościowe wykonawcy.

(dowód: akta kontroli str. 446-827, 859-870, 907-1067)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Instytutu w zakresie planowania inwestycji, pomimo przedstawionych uwag.

2. Realizacja inwestycji.

Opis stanu
faktycznego

Procedury realizacji inwestycji umożliwiały sprawowanie bieżącego, efektywnego i skutecznego nadzoru przez inwestora.

Zakres prac, ustalony w *Audytach energetycznych* budynków A i B, zmieniono w trakcie realizacji przedsięwzięcia, tj.:

- w elementach ocieplenia stropu (budynek A) oraz stropodachu i dachu nadbudówek (budynek B) zmieniono technologię wykonania ocieplenia na lżejszą (zamiast styropianu/wełny mineralnej zastosowano piankę poliuretanową),
- wykonano prace dodatkowe, nieujęte w audytach, polegające na przebudowie tranzytu sieci ciepłowniczej między węzłami budynków A i B,

⁸ Tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁹ Tj. ustawy nie stosuje się do zamówień i konkursów, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14.000 euro.

- zmniejszono liczbę montowanych elementów, tj.: grzejników w budynku A z 250 szt. do 200 szt. i w budynku B ze 150 szt. do 71 szt., nawiewników w budynku A z 380 szt. do 93 szt. i w budynku B z 150 szt. do 65 szt., kolektorów słonecznych w budynku B z 20 szt. do 14 szt., źródeł światła z 3189 szt. do 1482 szt.,
- nie zamontowano planowanych nowych opraw oświetleniowych, lecz zmodernizowano istniejące.

O przyczynach zmian poinformowano NFOŚiGW w październiku i grudniu 2012 r.¹⁰ Audytor energetyczny złożył oświadczenia dla NFOŚiGW, że zmiana zakresu prac nie wpłynie negatywnie na efekty: energetyczny i ekologiczny przedsięwzięcia, a oszczędności związane z modernizacją oświetlenia będą większe niż założone pierwotnie, dzięki lepszej efektywności źródeł światła, zwiększonemu udziałowi światła naturalnego i minimalizacji czasu pracy oświetlenia w przypadku nieobecności użytkowników.

Zmiana technologii wykonania ocieplenia z wełny mineralnej na ocieplenie pianką poliuretanową stropu (budynek A) oraz stropodachu i nadbudówek (budynek B) została uzasadniona opinią techniczną i weryfikacją projektu termomodernizacji budynków Instytutu, wykonaną przez uprawnionego inżyniera budownictwa we wrześniu 2012 r.

Dodatkowa praca polegająca na przebudowie tranzytu sieci ciepłowniczej między węzłem grupowym a podrozdzielnią usytuowaną w budynku sąsiednim była konieczna ze względu na korozję w trzyczynie, stwierdzoną w trakcie wykonywania modernizacji węzłów. Na etapie opracowania audytów energetycznych nie było możliwości określenia stanu technicznego tej instalacji, gdyż wymagałoby to wyłączenia badanej instalacji i tym samym pozbawienia budynku B dostawy ciepła dla zwierząt. Stan techniczny tranzytu sieci ciepłowniczej rozpoznano dopiero w miesiącach letnich podczas modernizacji węzła w budynku B.

Zakres prac termomodernizacyjnych w węźle cieplnym w budynku A dotyczył włączenia instalacji solarnej zamontowanej na dachu budynku A, zbudowania węzła solarnego w węźle cieplnym oraz wymiany instalacji c.o. Modernizację węzła cieplnego zaplanowano w audytach tylko dla budynku B¹¹. Według wyjaśnień Dyrektora Instytutu ds. Ekonomiczno-Administracyjnych żadne urządzenia węzła cieplnego w budynku A (wymienniki, pompy i automatyka) nie były wymienione w ramach dotacji NFOŚiGW, ponieważ modernizacja tego węzła była finansowana z *Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Centrum Badań Przedklinicznych i Technologii, POiG 02.02.00-14-024/08*.

Zmniejszenie liczby grzejników w budynku A oraz zmianę liczby kolektorów i większą niż zaplanowaną w audycie pojemność zasobników, audytor uzasadnił uszczegółowieniem prac w wyniku dokumentacji projektowej i inwentaryzacji.

Zmniejszenie liczby nawiewników w budynkach A i B, audytor argumentował zastosowaniem nawiewników o większej wydajności niż było planowane w audycie, wynikami inwentaryzacji, montażem nawiewników jedynie w pomieszczeniach, które nie posiadają instalacji wentylacji mechanicznej nawiewnej lub nawiewno-wywiewnej, rezygnacją z montażu nawiewników w laboratoriach ze względów technologicznych oraz na korzyść z uwagi na brak wymogów higienicznych dotyczących ilości powietrza wentylacyjnego.

¹⁰ NAPE SA w piśmie z 11 października 2012 r. i Dyrektor Instytutu w piśmie z 12 października 2012 r.

¹¹ Potwierdzenie stanowią zapisy w pkt 5.4. Źródło ciepła, dla budynku A: „nie proponuje się żadnych prac modernizacyjnych, gdyż modernizacja węzła będzie finansowana z innych źródeł niż dotacja NFOŚiGW.”, dla budynku B: „proponuje się modernizację węzła obejmującą wymianę niesprawnych elementów i wykonanie regulacji hydraulicznej węzła”.

W ocenie Dyrektora Instytutu, zakres prac wymagał zmiany w stosunku do zakresu zamieszczonego w audytach. W związku z koniecznością zmniejszenia ciężaru stropu zmieniono planowany system ocieplenia polegający na położeniu warstwy styropianu oraz szlichty betonowej na technologię lżejszą, wykorzystującą piankę poliuretanową. Konieczność przebudowy linii tranzytowej ciepłowniczej pomiędzy budynkami została ujawniona w trakcie wykonywania prac, po odsłonięciu instalacji. W przypadku modernizacji oświetlenia, zamiast wymiany stateczników na elektroniczne w instalacji lamp oświetleniowych w korytarzach wymieniono źródła światła z istniejących świetlówek na energooszczędne ledowe.

Audyty energetyczne budynków A i B Instytutu, sporządzone w 2011 r. przez audytora wymagały korekty. Dane o liczbie koniecznych do wymiany grzejników i nawiewników oraz informacje o rodzaju wentylacji (w pierwotnym audycie określono „naturalna”, w skorygowanym¹² – „naturalna, miejscowo-mechaniczna”) okazały się nieprawidłowe w stosunku do stanu faktycznego. Również oszacowane koszty, m.in. związane z instalacją oświetlenia, wymagały korekty. Dane zostały zweryfikowane w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji i wykonanej dokumentacji projektowej w 2012 r. Potwierdzenie stanowi oświadczenie audytora przekazane do NFOŚiGW w piśmie z dnia 11 października 2012 r. na temat zmian w harmonogramie rzeczowo-finansowym przedsięwzięcia.

Według wyjaśnień Dyrektor Instytutu ds. Ekonomiczno-Administracyjnych audytorom udostępniono budynek i pełną dokumentację budynków i instalacji. Dla Instytutu było zaskoczeniem, gdy okazało się że wykonana przez audytora inwentaryzacja była pobieżna i nie dawała podstaw do wyliczeń. Inwentaryzację przeprowadził następnie projektant w ramach zamówienia publicznego na wykonanie projektów termomodernizacji. Skutkiem była konieczność zmian w *Harmonogramie rzeczowo-finansowym przedsięwzięcia*.

Harmonogram rzeczowo-finansowy przedsięwzięcia obejmował wydatki wynikające z audytów. Zmiany *Harmonogramu* dokonano w trakcie realizacji prac termomodernizacyjnych, w trybie określonym w *Umowie o dofinansowanie*. Wniosek o zmianę uzasadniono i wskazano w nim przewidywany wpływ zmian na realizację przedsięwzięcia i osiągnięcie efektów rzeczowego i ekologicznego, zgodnie z § 8 *Umowy o dofinansowanie*. Zmniejszono wydatki inwestycyjne o 39,5 tys. zł i dokonano przesunięć między pozycjami *Harmonogramu* na łączną kwotę 740,9 tys. zł. Konieczność zmian powstała w trakcie prac przygotowawczych. Wynikała z dokumentacji projektowej. Została zaproponowana przez projektanta ociepleń dachów oraz nadzór budowlany (liczba montowanych urządzeń, technologia rozwiązań, prace dodatkowe). Według wyjaśnień Dyrektora Instytutu zmiany były podyktowane zwiększeniem efektu ekologicznego oraz uniknięciem negatywnych skutków modernizacji (zwiększenie ciężaru dachów po dociepleniu i montażu solarów). Zmiany zostały omówione w trakcie kontroli przedsięwzięcia, przeprowadzonej przez NFOŚiGW w sierpniu 2012 r. W ramach wykonania zaleceń pokontrolnych Instytut przesłał do NFOŚiGW, we wrześniu 2012 r., wniosek w sprawie przedłużenia terminu zakończenia inwestycji do 15 grudnia 2012 r., a w październiku 2012 r. wniosek z prośbą o zaakceptowanie wprowadzonych zmian w *Harmonogramie przedsięwzięcia*. Po wykonaniu prac termomodernizacyjnych, Instytut złożył w NFOŚiGW, przy piśmie z dnia 25 czerwca 2013 r., skorygowany *Harmonogram*.

Termin zakończenia realizacji przedsięwzięcia, wyznaczony umową o dofinansowanie na 30 września 2012 r., przedłużono następnie do dnia

¹² Skorygowany audyt stanowi załącznik do pisma NAPE SA z dnia 11 października 2012 r., skierowanego do NFOŚiGW.

30 czerwca 2013 r.¹³ Poprzednio Instytut dwukrotnie zwrócił się do NFOŚiGW o przesunięcie tego terminu (we wrześniu i listopadzie 2012 r.)¹⁴ Zmianę terminu uzasadniono wydłużeniem okresu prowadzenia robót budowlanych z powodu przedłużenia procedury przetargowej (niewyłonienie wykonawcy robót w branżach budowlanej i elektrycznej), koniecznością zmiany zaprojektowanej wcześniej konstrukcji wsporczej pod kolektory słoneczne, z uwagi na zbyt duże obciążenia konstrukcji dachu, umożliwieniem wykonania wszystkich niezbędnych czynności i procedur odbiorowych dotyczących prac budowlanych i uruchomienia zamontowanych urządzeń. *Protokół odbioru robót* podpisano w dniu 7 grudnia 2012 r.

NFOŚiGW przekazał dotację w dwóch ratach: 1 469,5 tys. zł w dniu 25 czerwca 2012 r. i 1 429,9 tys. zł w dniu 28 czerwca 2013 r. Beneficjent wypłacił NFOŚiGW pożyczki w kwocie 10,6 tys. zł, zgodnie z postanowieniami *Umowy o dofinansowanie*.

Nakłady inwestycyjne nie przekroczyły zaplanowanego budżetu inwestycji. Koszty poniesione na realizację przedsięwzięcia wyniosły 2 899,4 tys. zł. Były mniejsze od zaplanowanych (2 938,9 tys. zł) o 39,5 tys. zł, z powodu niższych kosztów wykonania: przebudowy tranzytu sieci ciepłowniczej pomiędzy węzłami budynków A i B, ocieplenia stropodachu budynku B, montażu kolektorów słonecznych z instalacją solarną budynku B, dokumentacji technicznej dotyczącej ocieplenia, remontu dachów budynku A i B, nadzoru budowlanego instalacji elektrycznej budynku A i B.

Poniesione wydatki są poprawnie udokumentowane. Z dotacji NFOŚiGW pokryto koszty audytów energetycznych w 2011 r. (36,7 tys. zł) oraz koszty inwestycyjne w 2012 r.: dokumentacji projektowej (110,5 tys. zł), nadzorów inwestorskich i konsultacji projektowych (69,2 tys. zł), robót budowlanych (2 683 tys. zł, z tego w branżach: sanitarnej – 1 614,7 tys. zł, budowlanej – 808 tys. zł, elektrycznej – 260,3 tys. zł).

Koszty prac dodatkowych polegających na przebudowie sieci ciepłowniczej pomiędzy węzłami w budynkach A i B wraz z opracowaniem dokumentacji technicznej, projektowej i kosztorysowej wyniosły 92,6 tys. zł.

Przedsięwzięcie zostało skontrolowane przez NFOŚiGW w sierpniu 2012 r.¹⁵ W wyniku kontroli stwierdzono, że termin zakończenia projektu, określony w umowie o dofinansowanie jest nierealny z uwagi na zmianę koncepcji konstrukcji wspornej pod solary w obu budynkach oraz docieplenia stropów poddasza i docieplenia stropodachu z wymianą pokrycia dachowego. Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie działań informacyjno-promocyjnych projektu i dwumiesięczne opóźnienie w realizacji robót budowlanych dociepleniowych oraz montażu instalacji solarnych. Wydano dwa zalecenia pokontrolne: 1) w terminie do 30 września 2012 r. wystąpić do NFOŚiGW o zmianę warunków umowy w zakresie terminu zakończenia przedsięwzięcia, kosztów przedsięwzięcia oraz koncepcji wykonania konstrukcji wspornej solarów wraz z robotami dociepleniowymi dotyczącymi budynków A i B, 2) uzupełnić tablice informacyjne o projekcie zgodnie z Instrukcją oznakowania przedsięwzięć dofinansowanych ze środków NFOŚiGW. Zalecenia NFOŚiGW zostały wykonane.

¹³ Prośbę o przesunięcie terminu realizacji przedsięwzięcia do 30 czerwca 2013 r. Instytut przesłał do NFOŚiGW w mailu z dnia 24 czerwca 2013 r., w odpowiedzi na polecenie NFOŚiGW (mail przesłany do Instytutu przez Departament Ochrony Klimatu) z tego samego dnia o przesłanie takiego wniosku.

¹⁴ O przedłużenie najpierw do 15 grudnia 2012 r., następnie do końca pierwszego kwartału 2013 r.

¹⁵ Według *Notatki z kontroli uproszczonej* podpisanej przez przedstawicieli NFOŚiGW i Instytutu w dniu 30 sierpnia 2012 r.

Przy piśmie z dnia 27 stycznia 2014 r. Instytut przekazał do NFOŚiGW dokumenty potwierdzające osiągnięcie efektu rzeczowego. W lutym 2014 r. NFOŚiGW potwierdził, że efekt rzeczowy został osiągnięty.

(dowód: akta kontroli str. 3-1067)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Skorygowany *Harmonogram rzeczowo-finansowy*, który Instytut złożył w NFOŚiGW w czerwcu 2013 r. był nierzetelny pod względem wyszczególnionych prac. Nie wykazano w nim pełnego zakresu planowanej modernizacji oświetlenia. Wyszczególniono tylko liczbę montowanych nowych źródeł światła, natomiast pominięto modernizację istniejących opraw oświetleniowych i montaż czujników ruchu. Według wyjaśnień Dyrektora Instytutu ds. Ekonomiczno-Administracyjnych nastąpiło to z powodu pomyłki.

(dowód: akta kontroli str. 370-378, 907-918, 977-1067)

2. Beneficjent nierzetelnie poinformował NFOŚiGW o zakresie rzeczowym prac wykonanych w ramach przedsięwzięcia.

W *Zestawieniu zrealizowanych prac w Projekcie „Termomodernizacja budynków Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN”*, dołączonym do pisma Instytutu z dnia 27 stycznia 2014 r., skierowanym do NFOŚiGW, nie wykazano części modernizowanych, bądź montowanych elementów, przewidzianych w skorygowanym *Harmonogramie rzeczowo-finansowym przedsięwzięcia* (m.in. montaż zaworów podpionowych, wymiana przewodów i skorodowanej armatury) oraz prac, które faktycznie wykonano, a których nie uwzględnił skorygowany *Harmonogram* (modernizacja istniejących opraw oświetleniowych i montaż czujników ruchu, przystosowanie pomieszczenia piwnicznego dla instalacji solarnej).

Według wyjaśnień¹⁶ Dyrektora Instytutu ds. Ekonomiczno-Administracyjnych pracownik sporządzający zestawienie wyszczególnił tylko przykładowe dane ilustrujące realizację zadań ze względu na obszerność opisów.

(dowód: akta kontroli str. 370-389, 907-997)

3. Instytut z opóźnieniem przesłał do NFOŚiGW dokumentację dotyczącą rozliczenia rzeczowego inwestycji. Roboty budowlane zostały zakończone w dniu 7 grudnia 2012 r. *Protokół zakończenia realizacji inwestycji* z dnia 30 września 2013 r., przekazano do NFOŚiGW przy piśmie z dnia 27 stycznia 2014 r., natomiast zgodnie z wymogami umowy Instytut był zobowiązany do przesłania powyższej dokumentacji w terminie 60 dni od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia.

Według wyjaśnień Dyrektora Instytutu ds. Ekonomiczno-Administracyjnych prace budowlane zakończono w grudniu 2012 r., natomiast oficjalne zakończenie realizacji przedsięwzięcia nastąpiło we wrześniu 2013 r. Przedłużenie terminu było wynikiem ustaleń z przedstawicielami NFOŚiGW. Dyrektor poinformowała, że były trudności w sprawnym kontaktowaniu się z NFOŚiGW. Na przykład, w styczniu 2013 r. Instytut otrzymał z NFOŚiGW telefoniczną informację o ewentualnym braku możliwości wprowadzenia zmian do harmonogramu rzeczowo-finansowego przedsięwzięcia. Potwierdzenie stanowi pismo Instytutu do NFOŚiGW z dnia 16 stycznia 2013 r., na które NFOŚiGW nie udzielił odpowiedzi. Od lutego do kwietnia 2013 r. nastąpiła przerwa w kontaktach pomiędzy Instytutem a NFOŚiGW (zmieniał się koordynator projektu). Według

¹⁶ Wyjaśnienia zawarte w piśmie z dnia 20 sierpnia 2014 r. do kontrolera NIK.

wyjaśnień złożonych przez Dyrektor Instytutu ds. Ekonomiczno-Administracyjnych Instytut był przygotowany na złożenie pełnej dokumentacji dotyczącej rozliczenia rzeczowego inwestycji w terminie 60 dni od daty jej zakończenia. Jednakże przedstawiciel NFOŚiGW nie wykazywał zainteresowania zakończeniem przedsięwzięcia w ustalonym terminie. Wobec złożonych wyjaśnień o stanie przygotowania dokumentacji z przeprowadzonej inwestycji, tym bardziej w ocenie NIK beneficjent powinien był wypełnić obowiązki w terminie określonym w *Umowie o dofinansowanie*, niezależnie od indywidualnych ustaleń z pracownikami NFOŚiGW.

(dowód: akta kontroli str. 3-15, 220-221, 380-390, 401-1067)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Instytutu w badanym obszarze.

3. Monitoring efektów ekologicznych.

3.1. Monitoring.

Opis stanu faktycznego

Beneficjent wyznaczył osoby odpowiedzialne za monitorowanie i raportowanie efektów inwestycji oraz zapewnił weryfikację raportu z efektów ekologicznych inwestycji przez niezależnego weryfikatora.

Zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie, beneficjent przekazywał do NFOŚiGW informacje na temat monitorowania postępów prac termomodernizacyjnych, sprawozdania ze stanu realizacji przedsięwzięcia oraz sprawozdania z wydatkowania środków pozyskanych w ramach umów o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji oraz postępów w realizacji przedsięwzięcia.

Monitorowanie efektów ekologicznych było prowadzone przez beneficjenta w pierwszym okresie rocznym, który zakończył się wraz z końcem roku kalendarzowego 2013, w którym rozpoczęła się eksploatacja. Okres trwałości przedsięwzięcia wynosi 5 lat. Pierwsze oświadczenie o trwałości przedsięwzięcia beneficjent złożył w NFOŚiGW w marcu 2014 r. Beneficjent wypełnił obowiązek przedłożenia do końca marca 2014 r. dokumentów potwierdzających osiągnięcie efektu ekologicznego przedsięwzięcia.

(dowód: akta kontroli str. 3-15, 147-284, 401-1067)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Beneficjent nie opisał i nie wprowadził w życie systemu wewnętrznej kontroli i zarządzania danymi służącymi do monitorowania efektów ekologicznych. Obowiązek wynikał z postanowień Metodyki stanowiącej załącznik nr 2 do umowy o dofinansowanie w formie dotacji. Zgodnie z załącznikiem nr 3 Metodyki – Instrukcja sporządzenia dokumentacji dotyczącej monitorowania i raportowania (pkt 3. *Zarządzanie danymi i wewnętrzna kontrola obliczeń*) beneficjent był zobowiązany opisać i wprowadzić w życie prosty system wewnętrznej kontroli i zarządzania danymi.

Według wyjaśnień Dyrektor Instytutu ds. Ekonomiczno-Administracyjnych zadania dotyczące zarządzania danymi i kontrolę obliczeń powierzono pracownikom dwóch działów Instytutu, w ramach obowiązków służbowych, oraz firmie zewnętrznej. Pracownicy Instytutu w ramach swoich obowiązków służbowych zajmowali się monitorowaniem i archiwizowaniem efektów przedsięwzięcia. Dział Techniczny miał za zadanie spisywanie odczytów

z liczników energii elektrycznej, dział administracji gromadził faktury za ciepło oraz energię elektryczną, które posłużyły do wykonania raportu.

(dowód: akta kontroli str. 3-15, 198-284, 906-918, 1057-1067)

2. Sporządzenie *Raportu z monitorowania efektu wielkości redukcji emisji osiągniętej w 2013 r.* beneficjent zlecił podmiotowi zewnętrznemu. Było to niezgodne z załącznikiem nr 3 do Metodyki – *Instrukcją sporządzania dokumentacji dotyczącej monitorowania i raportowania (pkt 2. Raportowanie)* zgodnie z którą, w celu zapewnienia właściwego monitorowania, Wnioskodawca przypisze wskazanemu pracownikowi/pracownikom zadania z zakresu m.in. raportowania. Z oświadczenia złożonego przez Dyrektora Instytutu do NFOŚiGW na etapie wnioskowania wynika, iż do sporządzania raportu Dyrektor Instytutu wyznaczył dwóch pracowników Instytutu. Według wyjaśnień Dyrektor Instytutu ds. Ekonomiczno-Administracyjnych Instytut nie dysponował pracownikami, którzy mieliby wystarczającą wiedzę do sporządzenia raportów, w tym obowiązujących wyliczeń. Zatrudnienie pracownika, który miałby te umiejętności nie byłoby możliwe ze względów finansowych, znacznie przekraczających koszt wykonania raportu przez firmę (738 zł brutto). NIK nie podziela opinii Instytutu w powyższym zakresie, ponieważ opisany w Metodyce sposób prowadzenia monitorowania oraz raportowania nie wymaga posiadania żadnych specjalistycznych kwalifikacji, oprócz umiejętności wykonywania podstawowych działań matematycznych. Dyrektor Instytutu ds. Ekonomiczno-Administracyjnych poinformowała, że Instytut nie zwracał się do NFOŚiGW o pomoc w sporządzeniu Raportu z monitorowania wielkości redukcji emisji osiągniętej w 2013 r., jednak osoba, z którą na zlecenie Instytutu wykonała raport, miała kontakt z przedstawicielem NFOŚiGW i uzyskiwała potrzebne informacje. W konsekwencji powyższego raport z monitorowania wielkości redukcji emisji osiągniętej w 2013 r. został sporządzony przez podmiot zewnętrzny w sposób niezgodny z Metodyką. W obliczeniach zastosowano niedopuszczone przez Metodykę przeliczenie zużycia ciepła w odniesieniu do standaryzowanego roku według obliczeń stopniodni. Ponadto w ww. raporcie zastosowano niewłaściwy wskaźnik emisji CO₂ dla elektrociepłowni zawodowych. Zgodnie z publikowanymi przez KOBIZE *Wartościami opałowymi (WO) i wskaźnikami emisji CO₂ (WE) w roku 2010 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji za 2013 WE CO₂ dla elektrociepłowni węglowych* wynosił 94,19 kg/GJ, natomiast w raporcie przyjęto wskaźnik dla raportowania za 2014 r., czyli WE CO₂ 93,87 kg/GJ. W Opinii niezależny weryfikator zwrócił uwagę na powyższą nieprawidłowość (nieprawidłowy wskaźnik WE CO₂) jednakże nie wniósł o korektę raportu, gdyż zastosowanie poprawnego wskaźnika nie spowodowało istotnej zmiany udziału unikniętej emisji.

(dowód: akta kontroli str. 3-15, 198-284, 401-1067)

Według wyjaśnień¹⁷ Dyrektor Instytutu ds. Ekonomiczno-Administracyjnych *Raport z monitorowania wielkości redukcji osiągniętej w 2013 r.* nie został sporządzony błędnie. W zapisach Metodyki nie ma zapisu zabraniającego przeliczania zużycia ciepła wg faktur na wartości odniesione do standardowego roku. W związku z tym, że we wniosku do NFOŚiGW podano wartości zużycia ciepła (dane z audytu energetycznego) odniesione do roku standardowego, osoba raportująca wykonała przeliczenie z roku rzeczywistego na standardowy, aby można było porównać i żeby porównanie było miarodajne. Przed wykonaniem raportu, osoba sporządzająca raport uzyskała ustną informację od pracownika NFOŚiGW, z której wynikało, że przy wykonaniu raportu wskazane

¹⁷ Wyjaśnienia zawarte w piśmie z dnia 4 września 2014 r. do kontrolera NIK.

jest (choć nie konieczne) wykonanie przeliczenia z roku rzeczywistego na rok standardowy. Wyniki Raportu, w przypadku nieprzeliczania na rok standardowy różniłyby się jedynie o 1,9% (w raporcie podano rzeczywiste stopniodni dla roku 2013: 3757 dzień/K/rok; wartość standardowa wynosi 3686 dzień/K/rok). Osoba weryfikująca raport przyjęła za audytora analogiczny tok wykonania obliczeń, przeliczając wartości zużycia ciepła z roku rzeczywistego na standardowy.

(dowód: akta kontroli str. 3-15, 198-284, 401-1067)

NIK nie może uznać wyjaśnienia, że *w zapisach Metodyki nie ma zapisu zabraniającego przeliczania zużycia ciepła wg faktur na wartości odniesione do standardowego roku* – jako usprawiedliwienia działania niezgodnego z *Metodyką*. Beneficjent był zobligowany do wypełnienia postanowień umownych, w tym *Metodyki*, stanowiącej załącznik nr 2 do *Umowy o dofinansowanie*. Zdaniem NIK interpretacja szczegółowych uregulowań umownych (w tym *Metodyki*) powinna się odbywać w oparciu o konkretne zapisy, a nie na podstawie konstatacji dotyczącej braku konkretnych postanowień w treści umowy (*Metodyki*).

3.2. Efekt ekologiczny inwestycji.

Opis stanu
faktycznego

W *Raporcie z monitorowania wielkości redukcji emisji osiągniętej w 2013 r.* wykazano uzyskany końcowy efekt redukcji emisji na poziomie 272 Mg CO₂, (30%) wobec założonego w scenariuszu bazowym: 419 Mg CO₂ (47%)¹⁸. Różnica wynika z następujących przyczyn:

- w wyniku termomodernizacji zwiększono powierzchnię ogrzewanych pomieszczeń (zaadoptowano garaże i warsztaty na laboratoria),
- na początku 2013 r. prowadzono prace związane z budową dodatkowych skrzydeł budynku A, które powodowały wychłodzenie i nadmierne zużycie ciepła w częściach budynku sąsiadujących z dobudowanymi częściami,
- w związku z pracami budowlanymi, prowadzonymi w badanym okresie nie monitorowano temperatury w pomieszczeniach i nie ustawiono odpowiedniej krzywej grzania dla węzłów obsługujących budynki,
- pracownicy Instytutu nie zostali przeszkoleni w zakresie racjonalnego użytkowania systemu grzewczego w budynku (wg relacji służb technicznych istniały przypadki użytkowania jednocześnie ogrzewania grzejnikowego i klimatyzatorów).

Wnioski z raportu zostały wykonane. Raport poddano ocenie niezależnego weryfikatora. Weryfikator potwierdził wyniki monitorowania i ocenił, że monitoring w roku 2014 będzie miarodajny i będzie stanowił odpowiedź, czy planowany efekt redukcji emisji CO₂ został osiągnięty w wyniku prac termomodernizacyjnych.

W celu uzyskania oszczędności w ogrzewaniu budynku w kolejnym sezonie grzewczym, Instytut zlecił podmiotowi zewnętrznemu wykonanie opracowania oceny możliwości oszczędności energii cieplnej w Instytucie. Audytor zalecił rozwiązania dla obniżenia zużycia energii cieplnej.

Wydatki na energię elektryczną w latach 2010–2011 (tj. przed wykonaniem inwestycji) wyniosły 347,1 tys. zł rocznie, a w 2013 r. (tj. w pierwszym roku po termomodernizacji) zmalały o 6,8 tys. zł.

¹⁸ Dane [419 Mg CO₂ (47%)] przekazano do NFOŚiGW przy oświadczeniu NAPE SA z 12 października 2012 r. jako korektę „Obliczenia wielkości redukcji emisji dla scenariusza bazowego” [końcowy efekt redukcji emisji na poziomie 333 Mg CO₂ (32%)], złożonego przy wniosku o dofinansowanie z czerwca 2011 r.

Koszty wydatkowane na ciepło w latach 2010–2011 wyniosły średnio rocznie 258,3 tys. zł, natomiast w roku 2013 zmniejszyły się o 51,6 tys. zł.

Całkowita roczna oszczędność kwot wydatkowanych na energię elektryczną i ciepłą w roku 2013 wyniosła 58,3 tys. zł.

Jeśli nie zwiększą się oszczędności na zakup energii, koszt wykonanej inwestycji (2 938,9 tys. zł) zwróci się po 50 latach. Wykonana w 2014 r. regulacja węzła ciepłego (w wyniku zalecenia audytora) pozwala domniemywać, że okres ten skróci się.

Planowany okres zwrotu inwestycji według audytów energetycznych sporządzonych w 2011 r. i po korekcie w 2012 r. wyniósł ok. 30 lat przy planowanym koszcie inwestycji wynoszącym 2 632 tys. zł i efekcie ekonomicznym: 87,3 tys. zł/rok. Planowana w scenariuszu bazowym oszczędność energii w wyniku inwestycji wynosiła: energia ciepła 3 175 GJ/rok, energia elektryczna ok. 137 MWh¹⁹.

W latach 2010 i 2011 średnie zużycie energii cieplnej wynosiło 5 523 GJ rocznie, natomiast zużycie po termomodernizacji wynosiło 4 173 GJ w 2013 r. Zużycie energii elektrycznej przed inwestycją energooszczędną wynosiło średnio 1775,7 MWh (za lata 2010-2011), a po inwestycji 2 150 MWh (w 2013 r.). Biorąc pod uwagę uzyskane oszczędności na kosztach energii w 2013 r. w wysokości 58,3 tys. zł i koszty całkowite inwestycji w wysokości 2 899,4 tys. zł i pod warunkiem, że w miarodajnym monitorowanym 2014 roku oszczędności ekonomiczne na energii nie wzrosną, to prosty okres zwrotu inwestycji wynosi 50 lat.

(dowód: akta kontroli str. 3-15, 401-445, 998-1067)

Według wyjaśnień Dyrektora Instytutu efekt ekologiczny w pierwszym roku po zakończeniu inwestycji (w 2013 r.) nie został osiągnięty w zakresie zużycia energii elektrycznej, nie wystąpił ten problem w zakresie wykorzystania energii cieplnej. Energia elektryczna była używana nie tylko do oświetlenia korytarzy, choć tylko ten element został poddany modernizacji z funduszy NFOŚiGW i tylko ten element powinien być oceniony pod względem efektu ekologicznego, zdaniem Dyrektora Instytutu. Modernizacji podlegało jedynie oświetlenie korytarzy w obu budynkach, gdzie nastąpiła wymiana żarówek na ledowe, energooszczędne. Żaden inny aspekt zużycia energii elektrycznej nie był objęty modernizacją, gdy tymczasem zwiększeniu uległa liczba komputerów, klimatyzatorów oraz aparatury zużywającej większą ilość energii. Zatem, w ocenie Dyrektora Instytutu, porównanie całkowitego zużycia energii elektrycznej dla Instytutu przed i po przeprowadzeniu modernizacji jedynie w zakresie oświetlenia korytarzy, nie ma większego sensu i zawsze da wynik nie wskazujący na oszczędności. W zakresie zużycia ciepła osiągnięte po termomodernizacji oszczędności na poziomie 30% były mniejsze od zakładanych z powodu braku regulacji węzłów ciepłych. Regulacja została wykonana pod koniec sezonu grzewczego 2013 i nie mogła mieć dużego wpływu na wynik redukcji emisji CO₂. W ocenie Dyrektora Instytutu, sezon grzewczy 2014/15 powinien wskazać znaczące oszczędności. Według wyjaśnień Dyrektor Instytutu ds. Ekonomiczno-Administracyjnych rok 2013 był pierwszym rokiem funkcjonowania przedsięwzięcia termomodernizacji, w którym dokonywano wstępnych obserwacji zużycia ciepła i energii elektrycznej. W roku 2013 zakończono też drugą inwestycję polegającą na rozbudowie Instytutu o Centrum Neurobiologii, finansowaną z POIG, co wiązało się też z włączeniem w monitoring zużycia energii i usuwaniem usterek. Koordynacja działań umożliwiających doprowadzenie do poprawnego funkcjonowania nowej instalacji, monitorowania instalacji c.o., działania solarów i zużycia energii trwała przez okres grzewczy od października do grudnia 2013 r. Przeprowadzenie oceny oszczędności zlecono w momencie uregulowania wszystkich spraw technicznych

¹⁹ 1 MWh = 3,6 GJ.

związanych z funkcjonowaniem budynku po termomodernizacji i po włączeniu nowych części budynku do Instytutu.

(dowód: akta kontroli str. 3-15, 401-445, 995-1067)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.3. Rozliczenie finansowe inwestycji.

Opis stanu
faktycznego

W maju 2013 r. Instytut złożył w NFOŚiGW rozliczenie końcowe dofinansowania inwestycji. O rezygnacji z przyznanej niewykorzystanej części dotacji w wys. 39,5 tys. zł Instytut poinformował NFOŚiGW w czerwcu 2013 r. Otrzymane środki w całości wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. W styczniu 2014 r. Instytut przesłał do NFOŚiGW dokumenty poświadczające zakończenie realizacji przedsięwzięcia, wymagane *Umową o dofinansowanie*.

NFOŚiGW zatwierdził rozliczenie *Umowy o dofinansowanie* przedsięwzięcia w lutym 2014 r. i poinformował Instytut, że w związku z zakończeniem realizacji zakresu rzeczowego, w umowie ulegają zmniejszeniu następujące kwoty: całkowity koszt, koszt kwalifikowany i dotacja z kwoty 2 938,9 tys. zł na kwotę 2 899,4 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 3-15, 198-284, 401-1067)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że *Umowa o dofinansowanie* nie została formalnie zaktualizowana w zakresie: terminu realizacji przedsięwzięcia, pierwszego terminu przekazania raportu z monitorowania osiągniętych efektów ekologicznych, oznaczenia efektu rzeczowego oraz wskaźników efektu ekologicznego. Zmian dokonano w trakcie realizacji przedsięwzięcia. Strony umowy uzgodniły zakres zmian, jednakże nie doszło do wymiany pism skutkującej formalną zmianą umowy. Jednakże NIK w swojej ocenie jako stan odniesienia przyjmuje postanowienia umowy uzgodnione między stronami.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁰, wnosi o:

1. Skorygowanie *Zestawienia zrealizowanych prac w Projekcie „Termomodernizacja budynków Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN”* i przekazanie do NFOSiGW.
2. Opisanie i wdrożenie systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania danymi służącymi do monitorowania efektów ekologicznych.
3. Przesłanie do NFOŚiGW Raportu z monitorowania efektów ekologicznych uzyskanych w 2013 r. sporządzonego zgodnie z wymaganiami Metodyki.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 27 listopada 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Dyrektor
Sławomir Grzelak

(-)

.....
Podpis

²⁰ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.